

Nyelvtanulás: iskolában vagy interneten?

A hagyományos iskolai oktatás nem biztosítja a diákoknak az elengedhetetlen előbeszéd gyakorlását

Egyre népszerűbbek az olyan alkalmazások, amelyekkel idegen nyelveket tanulhatunk a számítógépünkön. Mások állítják, kedvenc sorozatuk segítette őket az angoltanulásban. Szakemberekkel jártuk körül, hogy iskolában vagy online, esetleg filmek, videójátékok útján lehet-e elsajátítani egy nyelvet.

Napjainkban a fiatalabb generációk körében ismert mondas, hogy szinte mindenre létezik valamilyen telefonos alkalmazás: az okos eszközök segítségével már meditálhatunk, némi kiegészítő vásárlásával vérnyomást is mérhetünk, nem utolsósorban pedig idegen nyelvet is tanulhatunk. Az okostelefont használók körében mára már éppen annyira népszerűvé váltak a nyelvtanulást biztosító applikációk, mint egy-egy játék vagy éppen időjárás-előrejelző alkalmazás. A nyelvleckéket viszont a számítógépünkön is tanulhatjuk, ha nem elég modern a telefonunk. Az ingyenes Duolingo vagy a fizetős Babel általában azzal kecsegtet, hogy néhány hónap, de akár hetek alatt is megtanulhatunk angolul, németül vagy akár törökül. A nyelvoktatásban rutinosak szerint azonban ez csak reklám, ezekre az alkalmazásokra inkább kiegészítőként kell tekintenünk.

Tanárnak, iskolának is fel kéne zárkóznia

Molnár Galaczi Júlia, a Kolozsvári Református Kollégium angoltanárnője (portrékon) felhívta a figyelmet: az idegen nyelvek tanulásakor az első tisztázandó kérdés mindig az, hogy milyen céllal tanulja valaki az adott nyelvet, mire szeretné a továbbiakban felhasználni. Mert másként foglalkozik a tanár azzal a diákkal, aki csupán társalgási szinten szeretné beszélni a nyelvet, másként azzal, aki az üzleti életben szeretné kamatoztatni és megint másként azzal, aki nyelvvizsgára készül. A tanárnő szerint az alapok minden esetben ugyanazok, de hogy azok elsajátítása után mire érde-

mes hangsúlyt fektetni, az a céltól függ. Elmondta, iskolában általában az érettségi vizsga sikeres letétele a cél, ami megszabja a minimális alsó határt. Ez azonban a jelenlegi román tanügyi rendszerben egyelőre gyenge lábakon áll. A pedagógus szerint az online alkalmazások bizonyos mértékben megismertetik az adott nyelv alapjait, de nyelvvizsgára nem lehet velük felkészülni.

Ezek a programok nem alapos tanítók, de vonzóbbá teszik a nyelv-

órákat a diákok számára, akikhez a legrövidebb út ma mindenképpen számítógépes-telefonos applikációkkal van kikövezve. Az online nyelvtanulás visszajelzést nyújt, hogy helyes volt-e a megadott válasz, valamint javítja magyarázattal a helytelenséget, de magasabb szintű nyelvi fejlődéshez önmagában nem elegendő. A pedagógus segédeszközként tekint ezen alkalmazásokra, ugyanakkor kiemelte: a nyelvtanároknak legalább a fele még azokhoz a generációkhoz tartozik, amelyek nem születtek okostelefonnal a kezükben, tehát nem is mozognak olyan otthonosan a számítógépes és telefonos alkalmazások világában.

„E tanároknak nem olyan egyértelmű, mint tanítványaiknak, hogy minden újonnan megjelent applikációról tudomást szereznek, és egy YouTube-os oktatófilm megnézése után egykettőre alkalmazni is tudják azokat. Ezért eléggé hiányolom azt, hogy a rengeteg kötelező és gyakran idejétmúlt továbbképzők között ilyen jellegű gyakorlati kurzus nem létezik” – mondta el az angoltanárnő. Hozzátette, az iskolák

Az online alkalmazások nem adnak lehetőséget reagáló kommunikációra, viszont egy adott országban 2-3 hónap alatt az aktív beszédnek köszönhetően sokkal többet tanulhatunk, mint itthon kemény, de passzív gyakorlással.

felszereltsége sem mindig megfelelő ahhoz, hogy az alkalmazásokat órákon használni lehessen, nem is beszélve arról, hogy a heti egy-három, ötven perces idegennyelvóra 28-30 diák számára nem elég tág keret a módszerek ilyen jellegű változatosságához.

A filmes, videójátékos tanulás nem elég

Gyakran hangoztatják a diákok, hogy nem az iskolában, hanem filmek, videójátékok segítségével tanultak meg angolul. Az angoltanárnő szerint azonban – bár egy jó nyelvi képességekkel rendelkezőre hamar „ráragad” sok kifejezés – ez korántsem elegendő. Úgy látja, az így szerzett nyelvtudással alapszinten csevegni lehet, de komolyabb társalgásra nem használható. És bár sok időt tölt a fiatal a képernyő előtt, ez még nem elég ahhoz, hogy a digitális világ állandó nyelvi környezetnek számítsa. Virtuálisan elsősorban a receptív nyelvi készségek, azaz a szövegértés fejleszthető, a produktívak, így a gyakorlati nyelvhasználat már kevésbé érvényesül. Emellett a filmek, zeneszámok, videójátékok csupán a hétköznapi, néha vulgáris és nem ritkán helytelen nyelvi mintát biztosítanak. És bár ettől függetlenül fontos szerepet töltenek be a nyelvtanulásban, nem kell eltúlozni a jelentőségüket – részletezte a pedagógus.

Az idegen nyelvek oktatása az egyik legrohamosabban fejlődő módszertannal és segédeszközökkel rendelkező tantárgy

„Az idegen nyelvek oktatása világszerte talán az egyik legrohamosabban fejlődő módszertannal és segédeszközökkel rendelkező tantárgy, de hiába van jó tankönyvünk, vetítők, CD-nk, ha nagy létszámú osz-

ladó fokozatra lépni általában három évre van szükség, ha nem a célországban élünk. De ha kurtítani akarjuk az időt és applikációkkal tanulni, mindenképpen intenzív nyelvtanulásra kell fognunk magunkat. A Duolingo vagy a Babel többnyire a passzív nyelvet tanítja, de az aktív hallgatásra is komoly hangsúlyt kell fektetni: alapos szövegértés utáni reagálásra például nincs lehetőség az ilyen alkalmazások szintjén. A Duolingo például hallás utáni gyakorlatokat is biztosít, azonban semmiképpen sem lehet hetek alatt elsajátítani egy nyelvet. Ha már alapszinten beszélünk egy nyelvet, a továbbfejlesztéshez kiváló lehetőséget biztosítanak a programok. Ha valakivel rendszeresen tudunk kommunikálni az adott nyelven, akkor jók a segédeszközök, de önmagukban nem elegendőek, ugyanis nem nyújtanak lehetőséget élő kommunikációra. Egy adott országban 2-3 hónap alatt az aktív beszédnek köszönhetően sokkal többet tanulhatunk, mint itthon kemény, de passzív gyakorlással.

Számos nyelviskola vezette be a Skype-on keresztüli órákat az aktív kommunikáció érdekében olyanoknak, akik nem férnek hozzá a nyelviskolai oktatáshoz. Az alkalmazások viszont olyan módszereket al-

kalmaznak, amelyeknek köszönhetően a felhasználó saját maga jön rá a nyelvtani szabályokra.

Pillich-Wright Gyöngyvér elmondta: a filmek, videójátékok által a hétköznapiakban használt kifejezések sajátíthatók el, ami előnyösebb, mint több tucat szó bemagolása vagy egy kontextusból kiragadott szövegen való rágódás. A néző, játékos pedig még motivált is abban, hogy megértse a nyelvet.

„Egykor franciaórán alig szólaltunk meg, nem volt rá lehetőség. Idegen nyelvet iskolában strukturálisan tanulunk: többnyire csak a tanárt hallgatva. Egy nyelvoktatói intézményben azonban ugyanannyi hangsúlyt fektetünk az írásra, olvasásra, mint a beszédre és a hallás utáni szövegértésre. Emellett a diákok csoportmunkák által élőbeszédben a tanultakat egymás között rögtön alkalmazni is tudják” – mondta el a tanulmányi igazgató.

A Bridge Language Study Houseban mintegy húsz nyelvet oktatnak, és igyekeznek már a kezdetektől csak az adott nyelven beszélni órán: az abszolút kezdők esetében segédutasításokkal értetik meg magukat az oktatók. A haladást az is biztosítja, hogy heti öt órában tanítanak. A kolozsvári intézmény-nél kiskorban elsősorban elemi iskolások érdeklődnek, az idősebbek közül többnyire azok, akik valamilyen meghatározott céllal szeretnének nyelvvizsgázni.

A diáksereg csak a 10-15 százalékát teszi ki a Bridge Language Study House tanulóinak. Legtöbbször a munkáltató cég támogatásával tanulnak nyelvet, mások külföldre költözés előtt. Leggyakrabban a német nyelvoktatást veszik igénybe a számos német befektető, üzlettárs miatt, de olyan is akad, aki magyar házastársa vagy családi gyökerei miatt magyarul szeretne tanulni.

Az élőbeszéd elengedhetetlen

Pillich-Wright Gyöngyvér, a kolozsvári Bridge Language Study House nyelviskola tanulmányi igazgatója (portrékon) is úgy látja, az alkalmazások a nyelvtan, szókincs elsajátítására, bővítésére elegendőek, a spontán nyelvhasználatra azonban nem biztosítanak lehetőséget. Teljesen kezdő szintről ha-

